

Regeringens proposition

1998/99:123

Förarbevis för moped klass I och för terrängskoter

Prop.

1998/99:123

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 10 juni 1999

Göran Persson

Björn Rosengren
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till ändringar i körkortslagen (1998:488) som innebär att moped klass I även får köras av den som har ett särskilt förarbevis. För terrängskoter föreslås ett obligatoriskt förarbevis. Närmare bestämmelser om förarbeviset föreslås regleras i en lag om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter. Dessutom innehåller propositionen förslag till vissa följdändringar i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott. Propositionen innehåller också förslag till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift.

I lagen om förarbevis för moped klass I och terrängskoter föreskrivs att Vägverket skall kunna utfärda förarbevis för moped klass I och för terrängskoter för den som fyllt 15 respektive 16 år och har genomgått föreskriven utbildning och godkänts vid ett kunskapsprov. Lagen föreskriver att fysiska eller juridiska personer kan få tillstånd av Vägverket att bedriva förarutbildning. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillstånd, utbildning och kunskapsprov.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 april 2000 utom såvitt avser förslaget till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift som föreslås träda i kraft den 1 januari 2000.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488).....	4
2.2	Förslag till lag om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter	5
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott	7
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift	8
3	Ärendet och dess beredning	9
4	Nuvarande ordning.....	9
4.1	Mopeder.....	9
4.2	Terrängskotrar	10
5	Lag om förarbevis för moped klass I	12
6	Lag om förarbevis för terrängskoter	15
7	Gemensamma bestämmelser för moped klass I och terrängskoter .	17
8	Ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift.....	19
9	Ikraftträdande	20
10	Kostnadskonsekvenser	20
11	Författningskommentar	20
11.1	Förslaget till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)	20
11.2	Förslaget till lag om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter	20
11.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott.....	21
11.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift	21
Bilaga 1	Förteckning över de remissinstanser som yttrat sig över promemoriorna.....	22
Bilaga 2	Lagrådsremissens lagförslag	23
Bilaga 3	Lagrådets yttrande	26
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 juni 1999	28
	Rättsdatablad	29

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i körkortslagen (1998:488),
2. lag om förarbevis för moped klass I och terrängskoter,
3. lag om ändring i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott,
4. lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

Häriigenom föreskrivs att 2 kap. 3 och 4 §§ samt 9 kap. 4 § körkortslagen (1998:488) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

Terrängskoter får köras endast av den som har körkort eller traktorkort.

Terrängskoter får köras endast av den som har förarbevis för terrängskoter.

Bestämmelser om förarbevis för terrängskoter finns i lagen (1999:000) om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter.

4 §

Moped klass I får köras endast av den som har körkort. Moped klass II får köras av den som har fyllt 15 år.

Moped klass I får köras endast av den som har körkort, *traktorkort eller förarbevis för moped klass I.*

Moped klass II får köras av den som har fyllt 15 år.

Bestämmelser om förarbevis för moped klass I finns i lagen (1999:000) om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter.

9 kap.

4 §

Bestämmelser om ansvar för den som i annat fall än som avses i 1–3 §§ kör fordon i strid mot denna lag finns i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott.

Bestämmelser om ansvar för den som i annat fall än som avses i 1–3 §§ kör fordon i strid mot denna lag finns i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott *och lagen (1999:000) om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2000.

2. Körkort eller traktorkort som utfärdats före ikraftträdandet ger fortsatt rätt att köra terrängskoter. Detta gäller även när ett sådant körkort förnyas eller ett nytt körkort utfärdas på grund av ändrad behörighet.

2.2 Förslag till lag om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter

Prop. 1998/99:123

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Vägverket skall utfärda förarbevis för moped klass I för den som har fyllt 15 år samt har genomgått föreskriven utbildning och godkänts vid ett kunskapsprov.

2 § Vägverket skall utfärda förarbevis för terrängskoter för den som har fyllt 16 år samt har genomgått föreskriven utbildning och godkänts vid ett kunskapsprov.

3 § Utbildning enligt denna lag får bedrivas endast efter tillstånd av Vägverket.

Vägverket får ge tillstånd till fysiska eller juridiska personer, som med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva en god utbildning.

4 § Vägverket får återkalla ett tillstånd om förutsättningarna för tillstånd enligt 3 § inte längre finns.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till fysiska eller juridiska personer att anordna kunskapsprov, att utfärda bevis om avlagda kunskapsprov och att ta ut avgift för proven.

Vägverket skall utöva tillsyn över utbildning och kunskapsprov.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag samt meddela föreskrifter om

1. utfärdande av bevis enligt denna lag,
 2. den registrering som behövs för tillämpningen av lagen.
- Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från lagen.

7 § Den som uppsåtligen kör moped klass I eller terrängskoter utan att vara behörig till det döms till penningböter.

8 § Körs moped klass I av barn som inte har fyllt 15 år eller terrängskoter av barn som inte har fyllt 16 år, döms den som har vårdnaden om barnet eller, om förseelsen har begåtts av barnet i ett anställningsförhållande, arbetsgivaren till böter, om vårdnadshavaren eller arbetsgivaren uppsåtligen eller av oaktsamhet har underlåtit att göra vad som ankommer på honom eller henne för att förhindra förseelsen. Till samma straff döms även den som i annat fall uppsåtligen eller av oaktsamhet tillåter barn som inte har fyllt 15 år att köra moped klass I eller barn som inte har fyllt 16 år att köra terrängskoter.

9 § Beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Beslut i fråga om godkännande vid kunskapsprov får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Prop. 1998/99:123

Denna lag träder i kraft den 1 april 2000.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott

Prop. 1998/99:123

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

För någon uppsåtligen körkortspliktigt fordon utan att vara berättigad att föra sådant fordon, dömes för olovlig körning till böter. Har han tidigare innehaft körkort som blivit återkallat eller har brottet skett vanemässigt eller är det eljest att anse som grovt, må dömas till fängelse i högst sex månader.

För någon körkortspliktigt fordon med uppsåtligt eller oaktsamt åsidosättande av föreskrift, som meddelats i fråga om rätten att föra sådant fordon, dömes till böter.

Om någon uppsåtligen eller av oaktsamhet såsom förare av körkortspliktigt fordon anställer och brukar den som inte äger rätt att föra fordonet, eller i annat fall tillåter någon annan att föra sådant fordon utan att denne är berättigad därtill, dömes likaledes till böter.

Första, andra och tredje styckena Första, andra och tredje styckena äger motsvarande tillämpning på äger motsvarande tillämpning på förare av traktor, *moped klass I*, förare av traktor, motorredskap *terrängskoter*, motorredskap eller spårvagn och på den som anställer ställer eller brukar sådan förare eller brukar sådan förare eller eljest ler eljest tillåter någon att föra tillåter någon att föra traktor, traktor, motorredskap eller spår- *moped klass I*, *terrängskoter*, vagn. motorredskap eller spårvagn.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2000.

¹ Senaste lydelse 1998:494.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift

Prop. 1998/99:123

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1972:435) om överlastavgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §¹

Bestämmelserna i 3 § andra stycket, 9 §, 10 § andra stycket, 45 § första stycket, 56, 61–63, 66 och 85 §§ fordonsskattelagen (1988:327) skall också gälla överlastavgift. Det som sägs där om beskattningsmyndighet gäller då länsstyrelsen.

Denna lag gäller ej i fråga om fordon som är registrerat i militära fordonregistret, brukas av Försvarmakten enligt skriftligt avtal med denna eller är taget i anspråk med nyttjanderätt enligt förfogandelagen (1978:262).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

¹ Senaste lydelse 1995:1203

Inom Näringsdepartementet har upprättats promemorior med förslag till lag om förarbevis för moped klass I och förarbevis för terrängskoter. I promemoriorna föreslås ett ålders- och behörighetssystem för dessa fordonskategorier. Promemoriorna har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*. Sammanställningar av remissyttrandena finns tillgängliga i Näringsdepartementet (dnr N1999/5304/RS och N1999/5303/RS).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 20 maj 1999 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 2*.

Lagrådets yttrande finns i *bilaga 3*.

Lagrådet har föreslagit ett förtydligande av 8 § i lagrådsremissens förslag till lag om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter. Regeringen har i propositionen följt Lagrådets förslag. Det gjorda förtydligandet framgår av 9 § i propositionens lagförslag.

Vidare har Lagrådet föreslagit att samma regel om medverkansansvar som gäller beträffande moped klass II skall gälla även moped klass I och terrängskoter. Regeringen har i propositionen följt Lagrådets förslag.

Efter Lagrådets granskning har tillkommit ett förslag till ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift. Den föreslagna lagändringen är dock enligt regeringens uppfattning en teknisk justering av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Nuvarande ordning

4.1 Mopeder

Mopeder delas in i två klasser, klass I och II, vilket framgår av 1 kap. 5 § körkortsförordningen (1998:980). Moped klass I definieras som ett motorfordon som är konstruerat för en hastighet av högst 45 kilometer i timmen och som har två eller tre hjul samt, om det drivs av en förbränningsmotor, har en motor med slagvolym av högst 50 kubikcentimeter. Moped klass II definieras som en moped som är konstruerad för en hastighet som inte överstiger 25 kilometer i timmen och som har en motor vars effekt inte överstiger 1 kilowatt. Indelningen av mopederna i två klasser grundar sig på rådets direktiv 92/61/EEG av den 30 juni 1992 om typgodkännande av två- och trehjuliga fordon och därtill hörande särdirektiv.

Endast den som har körkort får köra moped klass I, vilket framgår av 2 kap. 4 § körkortslagen (1998:488). Körkortskravet motiverades i propositionen Ny körkortslag m.m. (prop. 1997/98:124) med att ett fordon motsvarande en moped klass I tidigare klassades som lätt motorcykel vilket kräver att man är 16 år och har särskild motorcykelbehörighet, A1 eller A. Enligt propositionen fanns det inte anledning att ställa lägre krav för behörighet att föra moped klass I. Det var också rimligt att

anta att även den som hade ett annat körkort än A1 eller A är tillräckligt kompetent för att köra moped klass I (prop. 1997/98:124 s. 46).

Undantag från körkorts- och ålderskravet får enligt 8 kap. 9 § 2 körkortsförordningen (1998:980) ges den som är i behov av ett motordrivet fordon till följd av bristande allmänna kommunikationer och sjukdom, handikapp eller liknande som inte utgör medicinskt hinder för körkorts-innehav.

Mopedtrafiken

År 1993 fanns det ca 130 000 trafikförsäkrade mopeder. Mopedförare utgör den trafikantgrupp som tillsammans med motorcykelförarna löper den största risken att dödas i trafiken. I genomsnitt 15 mopedförare dödas i trafiken varje år.

De flesta mopedförarna finns i åldrarna 15–17 år och 55–74 år. Risken att dödas på moped är betydligt större för äldre förare än för yngre. En höjd olycksrisk gäller emellertid också för de allra yngsta förarna. En 15 årig mopedförare löper fem gånger större risk att dödas än den som är 16–17 år.

Moped klass I får inte köras på cykelbanor. Det innebär att de körs i s.k. blandtrafik tillsammans med bilar och motorcyklar i högre utsträckning än vad som är fallet med moped klass II. Detta leder till en förändring av trafikbilden med ökad trafikintensitet och större trafiksäkerhetsrisker som följd. Den förändrade trafikbilden ställer större krav på bl.a. mognad och omdöme hos förarna.

4.2 Terrängskotrar

En terrängskoter definieras enligt 1 kap. 5 § körkortsförordningen (1998:980) som ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt av högst 400 kg. Terrängmotorfordon är motordrivna fordon som är konstruerade huvudsakligen för att självständigt användas till person- och godsbefordran i terräng. Några vanliga exempel på terrängskotrar är snöskotrar och s.k. terränghjulingar som används på barmark.

Terrängskoter får enligt 2 kap. 3 § körkortslagen (1998:488) köras endast av den som har körkort eller traktorkort. Körkort för personbil får utfärdas för den som är 18 år, har körkortstillstånd och har avlagt godkänt förarprov. Körkort för lätt motorcykel får dock utfärdas för den som endast är 16 år om denne har körkortstillstånd och har avlagt godkänt förarprov. Traktorkort får utfärdas för den som är 16 år eller, om det finns särskilda skäl, 15 år, har körkortstillstånd och i ett godkänt kunskapsprov visat sig uppfylla de krav som bör ställas från trafiksäkerhetssynpunkt.

Tidigare bestämmelser med behörighetskrav på terrängskoterförare ställde som enda krav att föraren hade fyllt 16 år. Nuvarande bestämmelser med behörighetskrav trädde i kraft den 1 juli 1997. Bestämmelserna motiverades med att det var viktigt att anpassa kraven på terrängskoterförare till de faktiska förhållandena och att en inte önskvärd utveckling av regelöverträdelser behövde brytas. Genom att införa krav på körkort

eller traktorkort för terrängskoterförare markerades att skoterkörning är något som kräver ansvarstagande och kunskap (prop. 1995/96:226 s. 46).

Kravet på körkort eller traktorkort kan innebära problem för exempelvis avlägset eller väglöst boende äldre personer med lång skotervana vars körskicklighet inte kan ifrågasättas. Bestämmelserna i 8 kap. 9 § körkortsförordningen innebär bl.a. att länsstyrelsen får medge undantag från 2 kap. 3 § körkortslagen för en person som är i behov av terrängskoter till följd av bristande allmänna kommunikationer och sjukdom, handikapp eller liknande som inte utgör medicinskt hinder för körkortsinnehav är i behov av terrängskoter. Undantaget får dock medges endast om det kan ske utan fara för trafiksäkerheten. Länsstyrelsen får också medge att terrängskoter körs av den som inte har körkort eller traktorkort om det är nödvändigt för att tillgodose behovet av transporter inom enskilda jordbruks-, skogsbruks- eller näringsverksamhet. Undantaget får dock medges endast om det kan ske utan fara för trafiksäkerheten.

Terrängskotertrafiken

År 1997 fanns det 195 367 terrängskotrar registrerade i centrala bilregistret. Av dessa var 12 690 terränghjulingar. I september samma år fanns det 186 730 registrerade ägare av terrängskotrar. Det är dock rimligt att anta att de registrerade fordonen ofta används av flera personer i ett hushåll. Vägverket har uppskattat det totala antalet skoterförare till mellan 400 000 och 700 000 personer. Av de registrerade ägarna saknade 6,5 procent körkort eller traktorkort. Av dessa var drygt 26 procent i åldrarna 16–30 år och 41 procent över 60 år.

Avsaknaden av körkort eller traktorkort har delvis koppling till hög ålder, delvis till bosättning i glesbygd.

Den frivilliga skoterförarutbildningen

Såväl Sveriges snöskoterägars riksorganisation (SNOFED) som Svenska motorcykel- och snöskoterförbundet bedriver utbildning som leder till ett frivilligt förarbevis för snöskoter. SNOFED har dock huvudmannaskapet för examination och registrering av terrängskoterförare.

Syftet med den frivilliga utbildningen är att skapa omdömesgilla förare med sunda attityder till skoterkörning, miljö och säkerhet. Organisationerna framhåller vikten av lokal förankring av alla frågor som berör skoterverksamheten.

Utbildningen bedrivs på klubbnivå och ofta i samarbete med ett bildningsförbund. Utbildningen omfattar normalt 15 timmar exklusive tid för ett enklare teoretiskt prov. SNOFED:s studieplan omfattar såväl teoretiska som praktiska moment. Det förekommer dock utbildningar som omfattar upp till 30 timmar och som innehåller mer omfattande praktiska moment. Det förekommer även enbart teoretisk utbildning.

All utbildning ges under ledning av en särskilt utbildad handledare. Efter genomförd utbildning får deltagarna möjlighet att avlägga ett enklare teoretiskt prov inför en examinator som kommer från en annan skoterklubb. Efter godkänt prov meddelar examinatorn resultatet till

Sveriges snöfordonsleverantörer som för ett centralt förarbevisregister och som också utfärdar bevis. Prop. 1998/99:123

Av de ca 50 000 personer som hittills genomgått den frivilliga förarutbildningen för snöskoter var knappt 52 procent i åldrarna 16–35 år. Flest förarbevis, ca 7 500, har utfärdats till förare i åldrarna 20–24 år.

Utbildning av förare av terränghjuling

Terränghjulingen är framför allt ett arbetsredskap och fritidskörning får endast förekomma efter särskild dispens från länsstyrelsen. Någon utbildning för förare av terränghjulingar, så som den frivilliga utbildningen för snöskoter, förekommer inte. Den utbildning som finns bedrivs av Sveriges terränghjulingutbildares riksorganisation (STHR). Utbildningen omfattar minst 20 timmars teori samt körning i terräng och på manöverbana. Merparten av utbildningstiden är avsatt till olika manöver- och körövningar. Utbildningen genomförs ofta på uppdrag av företag som har anställda som använder terränghjuling i tjänsten.

Efter genomgången utbildning utfärdas ett utbildningsbevis för terränghjuling av vilket framgår att innehavaren genomgått av Arbetarskyddsstyrelsen granskad grundutbildning för terränghjuling.

STHR för ett register över utfärdade utbildningsbevis och har hittills utfärdat ca 2 000 utbildningsbevis.

5 Lag om förarbevis för moped klass I

Regeringens förslag: En lag om förarbevis för förare av moped klass I skall införas. Behörighetsåldern skall sänkas till 15 år. Förarbevis skall utfärdas efter godkänd utbildning och godkänt kunskapsprov. Fysiska och juridiska personer skall efter tillstånd av Vägverket kunna bedriva sådan utbildning. För körkorts- eller traktorkortshavare skall förarbevis inte krävas.

Promemorians förslag: Stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran. *Vägverket* och *Länsstyrelsen i Stockholms län* gör gällande att förslaget innebär en försämring av trafiksäkerheten jämfört med nuvarande ordning och avstyrker därför förslaget i dess helhet. *Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* anser att behörighetsåldern inte skall sänkas eftersom 15-åringar löper större risk än 16-åringar att dödas i trafiken.

Skälen för regeringens förslag: Före den nya körkortslagens tillkomst den 1 oktober 1998 fick mopeder föras av den som fyllt 15 år. Mopederna var i körkortslagstiftningen inte indelade i klasser. De var konstruerade för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen. I propositionen Ny körkortslag m.m. (prop. 1997/98:124) föreslog regeringen nya behörighetsklasser för moped. Mopeder skulle delas in i två klasser. Moped klass I avsåg ett körkortspliktigt motorfordon som är konstruerad

för en hastighet av högst 45 km/tim och som har en motor om högst 50 kubikcentimeters slagvolym. Prop. 1998/99:123

I samband med trafikutskottets behandling av propositionen godtog utskottet, som en övergångslösning, att det fordrades körkortsinnehav för att få köra moped klass I. Utskottet uttalade dock att regeringen snarast möjligt skulle återkomma till riksdagen med förslag dels om en behörighetsålder på 15 år för moped klass I, dels – i stället för körkortskrav – krav på utbildning i enklare form och behörighetsbevis på grundval av de överväganden som redovisats i fyra motioner (bet. 1997/98:TU11). Riksdagen delade utskottets synpunkter om moped klass I och tillkännagav detta för regeringen (rskr. 1997/98:260).

Promemorians förslag om införandet av en lag om förarbevis för moped klass I är i enlighet med vad riksdagen tillkännagivit. Regeringen har samma uppfattning som den som framförts i promemorian. Det får anses vara tillräckligt med ett förarbevis för att få köra moped klass I. Den som innehar detta bevis behöver således inte ha körkort. Samtidigt får den som innehar körkort anses vara tillräckligt kompetent för att köra moped klass I och bör därför undantas från kravet på förarbevis. I enlighet med promemorians förslag föreslår regeringen att även den som innehar traktorkort skall få köra moped klass I. Det huvudsakliga skälet till regeringens förslag om förarbevis för moped klass I är att underlätta för framför allt ungdomar att få köra moped klass I. Förarbevis för moped klass I skulle också underlätta för äldre personer som bor i områden med bristande kommunikationer. Dessa personer saknar i förhållandevis stor utsträckning körkort eller traktorkort.

Författningsform

Bestämmelser om förarbehörighet för moped klass I är sådana föreskrifter som skall meddelas i lag. De behandlar nämligen förhållanden som avses i 8 kap. 3 § regeringsformen.

Det ligger nära till hands att föra in nya bestämmelser om förarbehörighet och förarbevis för moped klass I i körkortslagen. Enligt körkortslagen finns emellertid endast två typer av handlingar som ger förarbehörighet: körkort och traktorkort. Till utfärdande, giltighet och innehav av körkort och traktorkort knyts ett antal krav som är typiska för körkort och traktorkort, t.ex. krav på utbildning, avlagda prov, utfärdande och giltighet av bevisen, lämplighetskrav m.m. Det finns också regler om övningskörning och om körkortsingripande.

Det behörighetssystem för moped klass I som nu föreslås skiljer sig från systemen med körkort och traktorkort. Få av de typiska krav och rättsverkningar som knyts till körkort eller traktorkort föreslås här. Det är därför inte heller någon lämplig lösning att lagtekniskt knyta de nya behörighetskraven till de färdiga systemen med körkort eller traktorkort. Allt detta talar för att ta in bestämmelserna i en särskild författning.

Ålderskravet

Promemorians förslag att behörighetsåldern för moped klass I bör vara densamma som för moped klass II, nämligen 15 år, är i enlighet med vad

trafikutskottet anfört i sitt betänkande Ny körkortslag m.m. (bet. Prop. 1998/99:123 1997/98:TU11).

En åldersgräns på 15 år för att få köra moped klass I innebär ökade trafiksäkerhetsrisker. Om den lägre åldern kombineras med krav på utbildning bedöms dock trafiksäkerhetsriskerna kunna minska. Uppbyggnaden och omfattningen av utbildningen är avgörande för om riskerna kan hållas på en acceptabel nivå.

Anordnare av utbildning

I promemorian föreslås att utbildningsanordnare bör vara t.ex. skolan, studieförbunden, branschen eller trafikskolorna. Förslaget är i enlighet med vad trafikutskottet sagt i sitt betänkande Ny körkortslag m.m. (bet. 1997/98:TU11).

Trafiksäkerhetsskäl talar för att man bör ställa vissa krav på kompetens och lämplighet hos de organ som vill bedriva utbildning. Om de uppfyller kraven bör de kunna auktoriseras av Vägverket att bedriva utbildning. Uppfylls inte kraven bör Vägverket kunna återkalla tillståndet. Det är därför viktigt att verket också följer upp utbildningsverksamheten i sin tillsyn.

Utbildningskrav

Utbildningen av mopedförare klass I bör innehålla både en praktisk och en trafikteoretisk del. Det som brister i trafikhänseende hos framför allt unga förare är inte framförandet av mopeden. Det är i stället fråga om en brist på mognad och kunskaper om risker i trafiken, innebörden av trafikregler m.m. Det talar för att tyngdpunkten i utbildningen bör ligga på den trafikteoretiska delen.

Regeringens förslag: En lag om förarbevis för förare av terrängskoter skall införas. Förarbevis skall utfärdas efter godkänd utbildning och godkänt kunskapsprov. Fysiska och juridiska personer skall efter tillstånd av Vägverket kunna bedriva utbildning. För den som har körkort eller traktorkort vid tidpunkten för ikraftträdandet av lagen skall något förarbevis inte krävas.

Promemorians förslag: Stämmer i huvudsak överens med regeringens med den skillnaden att regeringen nu föreslår ett obligatoriskt förarbevis för terrängskoter.

Remissinstanserna: Remissutfallet är blandat. *Kammarrätten i Jönköping, Länsstyrelsen i Västerbottens län och ATV leverantörernas förening* har ingen erinran mot förslaget. *Naturvårdsverket* avstyrker förslaget och förordar i stället ett obligatoriskt förarbevis inom ramen för körkortslagstiftningen. *Vägverket* avstyrker förslaget och förordar i stället ett obligatoriskt förarbevis utöver körkort eller traktorkort. Som skäl för sin inställning anger Vägverket bl.a. att varken personlig eller medicinsk lämplighetsprövning föreslås för den som förvärvar förarbeviset samt att det inte föreslås någon möjlighet att återkalla förarbeviset för den som inte sköter sig. Vägverket menar också att trafiksäkerhets- och miljöaspekterna inte beaktas i tillräcklig grad eftersom det inte krävs något förarbevis för innehavare av körkort eller traktorkort. *Sveriges snöskoterägares riksorganisation, Svenska motorcykel- och snöskoterförbundet, Sveriges terränghjulingutbildares riksorganisation och Arbetarskyddsstyrelsen* vill att förarbeviset skall vara obligatoriskt för att få köra terrängskoter.

Skälen för regeringens förslag: I propositionen Hållbar utveckling i landets fjällområden (prop. 1995/96:226) gjordes bedömningen att det utöver traktorkort eller körkort även skall krävas en särskild förarlicens för att få köra terrängskoter. Som motiv angavs att snöskoterkörning kräver särskilda kunskaper för att säkerheten skall öka. Enligt regeringens uttalande i propositionen är det rimligt att samhället får en garanti för att förare av terrängskoter har en passande utbildning när det gäller framför allt hänsyn till miljön och säkerheten.

Regeringen vidhåller denna bedömning. Regeringen anser dock efter närmare analys att det är tillräckligt med ett obligatoriskt förarbevis för att få köra terrängskoter. Den som innehar detta förarbevis behöver således inte ha körkort eller traktorkort. Antalet skoterförare uppgår, som tidigare har nämnts, till mellan 400 000 och 700 000 personer. Utbildningsanordnarnas resurser torde inte räckta till för att ge dessa förare en förarbevisutbildning inom rimlig tid. Regeringen anser därför det skäligt att de som har körkort eller traktorkort som utfärdats före ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna i körkortslagen och som nu får köra terrängskoter även fortsättningsvis skall ha rätt att köra terrängskoter. Detta bör gälla även dem som får sitt körkort förnyat eller som får ett nytt körkort utfärdat på grund av ändrad behörighet.

Det huvudsakliga skälet till regeringens förslag att det bör räcka med förarbevis för terrängskoter är att förbättra möjligheterna för framför allt

ungdomar att få köra terrängskoter. Det bör inte vara nödvändigt att 16-åringar skall behöva körkort eller traktorkort för att få köra terrängskoter. Det är kostsamt och ungdomarna saknar motivation till att skaffa sig en utbildning som inte har någon koppling till att köra terrängskoter. Dessa ungdomar kommer att på ett naturligt sätt slussas in i skoterklubbar och få del av de värderingar som där råder.

Förarbevis för terrängskoter skulle också underlätta för äldre personer som bor i områden med bristande kommunikationer. Dessa personer saknar i förhållandevis stor utsträckning körkort eller traktorkort.

Författningsform

Vad som anförts om författningsform under avsnittet om mopeder gäller även förarbevis för terrängskoter. Detta talar för att ta in bestämmelserna om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter i en gemensam författning.

Anordnare av utbildning

Regeringen framhöll i propositionen Hållbar utveckling i landets fjällområden (prop. 1995/96:226) att skoterföreningarna i flera år har bedrivit en på många sätt förtjänstfull utbildning av skoterförare och att det var angeläget att denna resurs tas till vara. I promemorian görs samma bedömning och regeringen håller fast vid sin inställning. Regeringen anser därför att skoterföreningar samt även andra såväl juridiska som fysiska personer bör ges rätten att utbilda skoterförare så att dessa kan få förarbevis.

För att få bedriva utbildningen krävs ett särskilt tillstånd som meddelas av Vägverket. Uppfyller utbildningsanordnaren inte Vägverkets krav på utbildningsverksamheten bör Vägverket kunna återkalla tillståndet. Det är därför viktigt att verket också följer upp utbildningsverksamheten i sin tillsyn.

Utbildningskrav

Utbildningen av terrängskoterförare bör framför allt ge sådana kunskaper och färdigheter som är nödvändiga för ett säkert framförande av terrängskoter. Andra krav som bör ställas gäller hänsynen till miljön, fordonens skötsel och utrustning etc. Vägverket, som följt de aktuella utbildningarna, anser att dessa i huvudsak är användbara vid utbildningen av förare av terrängskoter. Utgångspunkten bör därför vara att dessa utbildningar läggs till grund för en utbildning som leder till förarbevis.

Regeringens förslag: En utbildning till mopedförare eller terrängskoterförare skall följas av en teoretisk examination i form av kunskapsprov. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall bemyndigas att meddela ytterligare föreskrifter om t.ex. tillstånd, utbildning och kunskapsprov samt att meddela föreskrifter om utfärdande av förarbevis och den registrering som behövs för tillämpning av lagen.

Promemoriornas förslag: Stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran. *Vägverket* och *Frivilliga motorcykelkårens riksförbund* har dock förordat att kunskapsprovet för mopedförarna skall innehålla ett körprov.

Skälen för regeringens förslag: Kravet på genomgången utbildning bör förenas med ett krav på ett godkänt kunskapsprov. Förarbeviset blir därmed ett bevis på genomgången utbildning med godkänt resultat. Utbildningen bör bestå av vissa praktiska inslag men kunskapsprovet behöver inte förenas med något körprov.

Det är rimligt och lämpligt att de organisationer och andra som getts tillstånd att utbilda för förarbeviset också får rätt att examinera.

Vägverkets uppgifter

Vägverket kommer att få en central roll när det gäller förarbevis för moped klass I och för terrängskoter. Vägverket är den myndighet som föreslås få rätt att ge utbildningstillstånd, utöva tillsyn över utbildning och kunskapsprov samt utfärda förarbevis. Vägverket bör också bemyndigas att meddela ytterligare föreskrifter om tillstånd, utbildning och kunskapsprov samt meddela föreskrifter om sådan registrering som behövs för tillämpning av lagen.

Förarbevisets utformning och giltighet

Det saknas skäl att utforma förarbeviset som en identifikationshandling.

Förarbeviset bör gälla från och med den dag det utfärdas.

Rätten att meddela föreskrifter om förarbevisets utformning bör överlämnas till Vägverket.

Förnyelse av förarbeviset

Det särskilda förarbeviset för moped klass I och för terrängskoter föreslås bli ett bevis om genomgången utbildning med godkänt resultat vid en särskild examination. Många av dem som kommer att ta förarbevis för moped klass I förväntas ta körkort inom några år. För den kategorin kommer förarbeviset inte längre att ha någon självständig betydelse.

För innehavare av förarbevis för moped klass I eller för terrängskoter saknas det, enligt regeringens bedömning, skäl att kräva att de förnyar eller uppdaterar sitt förarbevis, eftersom beviset inte föreslås få någon funktion som identifikationshandling.

Om däremot förarbeviset förstörts eller kommit bort eller om någon uppgift i det har ändrats bör ett nytt förarbevis kunna ställas ut av Vägverket.

Registrering

Innehav av förarbevis för moped klass I eller terrängskoter bör registreras i körkortsregistret för att underlätta dels kontrollen av att förarna genomgått föreskriven utbildning, dels att de har uppgiven kompetens om nytt förarbevis skall utfärdas.

Registreringen medför att krav på att förarna har med sig beviset under färd inte behöver uppställas. Förarna bör dock kunna legitimera sig.

Möjligheter att ingripa

I promemoriorna föreslås inga möjligheter att återkalla förarbeviset eller att på något liknande sätt ingripa mot en förares misskötsamhet.

Flera remissinstanser, däribland Rikspolisstyrelsen, har emellertid ansett att det bör föreskrivas möjlighet att återkalla förarbeviset vid misskötsamhet, med hänsyn till kraven på både trafiksäkerheten och respekten för regelsystemet. Rikspolisstyrelsen har härvid särskilt pekat på att en körkorts- eller traktorkortsinnehavare som vid färd med en moped klass I gör sig skyldig till trafiknykterhetsbrott kan få sitt körkort eller traktorkort omhändertaget och återkallat medan den som endast har förarbevis däremot skulle kunna få behålla sitt bevis.

Avgörande för frågan om möjlighet till återkallelse bör införas är hur ett system för ingripande skulle kunna utformas och vilken funktion ett eventuellt ingripande skulle komma att fylla. Därvid ligger det nära till hands att som förebild använda det system för körkortsingripande som finns i körkortslagen (1998:488). Dessa regler är emellertid föremål för en genomgripande översyn. Utredningen om körkortsingripanden (K 1998:03) har bl.a. till uppgift att överväga om de nuvarande ingripandena mot körkort bör ersättas med en straffrättslig reaktion och i så fall lämna förslag till sådana reaktioner. Den skall vidare analysera om de nuvarande reglerna om körkortsingripande på grund av brott strider mot internationellt vedertagna principer. Utredningsarbetet skall redovisas senast den 31 december 1999. När utredningens ställningstagande och förslag föreligger finns bättre förutsättningar för att bedöma frågan på vilket sätt systemet för ingripande mot förare av terrängskoter eller moped klass I som gör sig skyldiga till regelöverträdelser bör vara utformat. Liksom i fråga om körkortsingripande måste ett sådant system vara rationellt och stå i överensstämmelse med vedertagna straffrättsliga principer. Mot bakgrund härav gör regeringen bedömningen att det inte i detta sammanhang finns anledning att lägga fram ett förslag till bestämmelser om återkallelse av förarbevisen.

Att köra moped klass I eller terrängskoter utan att vara berättigad därtill bör vara straffbart. Eftersom förarbeviset för moped klass I eller för terrängskoter skiljer sig avsevärt från ett körkort och ett traktorkort, bl.a. när det gäller lämplighetsprövning och möjligheter till ingripanden, kan brottet dock inte anses ha så högt straffvärde att det bör leda till straff för olovlig körning enligt bestämmelserna i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott. En särskild straffbestämmelse bör därför införas för denna överträdelse. Påföljden bör vara penningböter.

I trafikbrottslagen finns även bestämmelser om rattfylleri vid förande av moped och terrängskoter. I denna del föreslås ingen ändring.

På Lagrådets förslag införs i den föreslagna lagen om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter samma regel om medverkansansvar som gäller beträffande moped klass II.

8 Ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift

Regeringens förslag: I lagen (1972:435) om överlastavgift klargörs att överlastavgift skall tas ut även för sådana påhängsvagnar som nämns i 9 § andra stycket fordonsskattelagen (1988:327)

Skälen för regeringens förslag: Regeringen finner det lämpligt att i detta sammanhang, efter samråd med berörda myndigheter, föreslå ett förtydligande i lagen (1972:435) om överlastavgift. En klargörande justering bör ske med anledning av vissa tidigare genomförda ändringar i fordonsskattelagen (1988:327).

Av 1 § lagen om överlastavgift följer att överlastavgift skall tas ut för bl.a. släpvagn som dras av bil om dessa fordon framförs med högre vikter än vad som är tillåtet. Enligt 9 § lagen om överlastavgift skall vidare vissa bestämmelser i fordonsskattelagen, bl.a. 9 §, också gälla för överlastavgift.

Den 1 januari 1991 flyttades bestämmelserna om undantag från skatteplikt för vissa tyngre påhängsvagnar från 6 § dåvarande vägtrafikskattelagen (1988:327) till ett nytt andra stycke i 9 § nämnda lag (prop.1988/89:48, bet. 1988/89:TU19, rskr. 1988/89:306). Lagens rubrik ändrades den 1 oktober 1993 från vägtrafikskattelagen till fordonsskattelagen (SFS 1992:1440).

Häriigenom kan hänvisningen i 9 § lagen om överlastavgift till 9 § fordonsskattelagen uppfattas på så sätt att överlastavgift inte skall tas ut för sådana påhängsvagnar som nämns i 9 § andra stycket fordonsskattelagen. En sådan tolkning har inte varit syftet med ändringen av fordonsskattelagen och för att understryka detta bör hänvisningen i 9 § lagen om överlastavgift justeras till att endast avse 9 § första stycket fordonsskattelagen.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 april 2000 utom såvitt avser förslaget till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift som föreslås träda i kraft den 1 januari 2000.

10 Kostnadskonsekvenser

Den föreslagna lagen om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter medför att vissa beslut kan överklagas till de allmänna förvaltningsdomstolarna vilket kan medföra vissa merkostnader för dessa. Merkostnaderna får emellertid anses försumbara eftersom det på goda grunder kan antas att antalet ärenden som grundar sig på den föreslagna lagen kommer att bli ytterst begränsat. Som jämförelse kan nämnas att ärenden som rör tillstånd och återkallelse av tillstånd att bedriva trafikskolor endast överklagas i något enstaka fall per år.

Den auktorisations- och tillsynsverksamhet samt uppgiften att utfärda förarbevis som föreslås bli lagda på Vägverket kommer att förorsaka vissa begränsade administrativa kostnader för Vägverket. Dessa kostnader kommer emellertid att belasta avgiften för utfärdande av förarbevis varför inga kostnader kommer att uppstå för staten i denna del.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

2 kap 3 §

I paragrafen uppställs krav på att terrängskoter endast får köras av den som har förarbevis för terrängskoter.

2 kap 4 §

I paragrafen anges att moped klass I även får köras av den som har förarbevis för moped klass I.

9 kap 4 §

I paragrafen införs en hänvisning till lagen om förarbevis för moped klass I och terrängskoter.

11.2 Förslaget till lag om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter

I lagen anges ramarna och grundförutsättningarna för att få köra moped klass I och terrängskoter. Lagen innehåller vidare grundläggande bestämmelser och bemyndiganden om vem som får bedriva förarutbildning och examinera.

Vägverket föreslås få utöva tillsyn över utbildning och det särskilda kunskapsprovet. Prop. 1998/99:123

I lagen införs en bestämmelse om straffansvar för den som kör moped klass I eller terrängskoter utan att vara berättigad därtill. Sanktionen föreslås bli penningböter eftersom förarbeviset avsevärt skiljer sig från ett körkort, bl.a. när det gäller lämplighetsprövning och möjligheter till ingripanden. Det kan därför inte anses vara lika straffvärt att utan förarbevis köra moped klass I eller terrängskoter som att köra ett körkortspliktigt fordon utan att vara behörig därtill.

11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott

3 §

Ändringen innebär att den som uppsåtligen kör moped klass I och terrängskoter utan att vara berättigad därtill inte längre skall kunna dömas för olovlig körning enligt lagen om straff för vissa trafikbrott. Straffansvaret regleras i stället i den föreslagna lagen om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter.

11.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift

Se närmare om regeringens överväganden i avsnitt 8.

Förteckning över de remissinstanser som yttrat sig över promemoriorna

Prop. 1998/99:123
Bilaga 1

Efter remiss har yttrande avgivits av Kammarrätten i Jönköping, Rikspolisstyrelsen, Vägverket, Skolverket, Naturvårdsverket, Arbets-
skyddstyrelsen, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Väster-
bottens län, Frivilliga motorcykelkårens riksförbund, Motorförarnas
helnykterhetsförbund, Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjan-
de, Moped- och motorcykelbranchens riksförbund, Svenska motorcykel-
och snöskoterförbundet, Sveriges motorcyklisters centralorganisation,
Sveriges trafikskolors riksförbund, Sveriges snöskoterägars riksorgani-
sation, Sveriges terränghjulingutbildares riksorganisation, Cykel- och
sporthandlarnas riksförbund och ATV leverantörernas förening.

Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 och 4 §§ samt 9 kap. 4 § körkortslagen (1998:488) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

Terrängskoter får köras endast av den som har körkort eller traktorkort.

Terrängskoter får köras endast av den som har *förarbevis för terrängskoter*.

Bestämmelser om förarbevis för terrängskoter finns i lagen (1999:000) om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter.

4 §

Moped klass I får köras endast av den som har körkort. Moped klass II får köras av den som har fyllt 15 år.

Moped klass I får köras endast av den som har körkort, *traktorkort eller förarbevis för moped klass I*.

Moped klass II får köras av den som har fyllt 15 år.

Bestämmelser om förarbevis för moped klass I finns i lagen (1999:000) om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter.

9 kap.

4 §

Bestämmelser om ansvar för den som i annat fall än som avses i 1–3 §§ kör fordon i strid mot denna lag finns i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott.

Bestämmelser om ansvar för den som i annat fall än som avses i 1–3 §§ kör fordon i strid mot denna lag finns i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott *och lagen (1999:000) om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter*.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2000.

2. Körkort eller traktorkort som utfärdats före ikraftträdandet ger fortsatt rätt att köra terrängskoter. Detta gäller även när ett sådant körkort förnyas eller ett nytt körkort utfärdas på grund av ändrad behörighet.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Vägverket skall utfärda förarbevis för moped klass I för den som har fyllt 15 år samt har genomgått föreskriven utbildning och godkänts vid ett kunskapsprov.

2 § Vägverket skall utfärda förarbevis för terrängskoter för den som har fyllt 16 år samt har genomgått föreskriven utbildning och godkänts vid ett kunskapsprov.

3 § Utbildning enligt denna lag får bedrivas endast efter tillstånd av Vägverket.

Vägverket får ge tillstånd till fysiska eller juridiska personer, som med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva en god utbildning.

4 § Vägverket får återkalla ett tillstånd om förutsättningarna för tillstånd enligt 3 § inte längre finns.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till fysiska eller juridiska personer att anordna kunskapsprov, att utfärda bevis om avlagda kunskapsprov och att ta ut avgift för proven.

Vägverket skall utöva tillsyn över utbildning och kunskapsprov.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag samt meddela föreskrifter om

1. utfärdande av bevis enligt denna lag,
 2. den registrering som behövs för tillämpningen av lagen.
- Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från lagen.

7 § Den som uppsåtligen kör moped klass I eller terrängskoter utan att vara behörig till det döms till penningböter.

8 § Vägverkets beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Beslut i fråga om skriftligt kunskapsprov får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2000.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

För någon uppsåtligen körkortspliktigt fordon utan att vara berättigad att föra sådant fordon, dömes för olovlig körning till böter. Har han tidigare innehaft körkort som blivit återkallat eller har brottet skett vanemässigt eller är det eljest att anse som grovt, må dömas till fängelse i högst sex månader.

För någon körkortspliktigt fordon med uppsåtligt eller oaktsamt åsidosättande av föreskrift, som meddelats i fråga om rätten att föra sådant fordon, dömes till böter.

Om någon uppsåtligen eller av oaktsamhet såsom förare av körkortspliktigt fordon anställer och brukar den som inte äger rätt att föra fordonet, eller i annat fall tillåter någon annan att föra sådant fordon utan att denne är berättigad därtill, dömes likaledes till böter.

Första, andra och tredje styckena Första, andra och tredje styckena äger motsvarande tillämpning på äger motsvarande tillämpning på förare av traktor, *moped klass I*, förare av traktor, motorredskap *terrängskoter*, motorredskap eller spårvagn och på den som spårvagn och på den som anställer anställer eller brukar sådan förare eller brukar sådan förare eller eljest eller eljest tillåter någon att föra tillåter någon att föra traktor, traktor, motorredskap eller spår-*moped klass I, terrängskoter*, vagn. motorredskap eller spårvagn.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2000.

¹ Senaste lydelse 1998:494.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1999-06-07

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet Gertrud Lennander, regeringsrådet Kjerstin Nordborg.

Enligt en lagrådsremiss den 20 maj 1999 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i körkortslagen (1998:488),
2. lag om förarbevis för moped klass I och terrängskoter,
3. lag om ändring i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Mats Sandmark.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter

7 §

De låga krav som föreslås gälla beträffande behörigheten att köra moped klass I och terrängskoter anses enligt lagrådsremissen böra föranleda att straffet för överträdelse av behörighetsreglerna sänks till penningböter. Ansvarsbestämmelserna i 3 § lagen om straff för vissa trafikbrott skall således inte längre gälla såvitt avser sådana motordrivna fordon. Som en följd härav blir det inte längre straffbart att tillåta någon, som inte är berättigad till det, att köra moped klass I eller terrängskoter; medverkansansvar bör inte föreligga vid brott varpå endast penningböter kan följa. Strafffriheten har emellertid på detta sätt kommit att omfatta även vårdnadshavare eller annan som tillåter ett barn under 15 år att köra moped klass I eller ett barn under 16 år att köra terrängskoter. Samtidigt kvarstår ansvarsbestämmelsen i 9 kap. 1 § körkortslagen, vilken stadgar straff för den som på där angivet sätt tillåter den som inte har fyllt 15 år att köra moped klass II. Eftersom den som tillåter ett barn att köra moped klass I eller terrängskoter utsätter både barnet och omgivningen för risker som är minst lika stora som då barnet kör moped klass II föreslår Lagrådet, att samma regel som gäller beträffande moped klass II skall gälla även moped klass I och terrängskoter. En bestämmelse med detta innehåll kan lämpligen tas in som 8 § i förevarande lag, varvid lagrådsremissens 8 § får byta beteckning till 9 §. Bestämmelsen kan formuleras i överensstämmelse med 9 kap. 1 § körkortslagen, t.ex. enligt följande.

”Körs moped klass I av barn som inte har fyllt 15 år eller terrängskoter av barn som inte har fyllt 16 år, döms den som har vårdnaden om barnet eller, om förseelsen har begåtts av barnet i ett anställningsförhållande, arbetsgivaren till böter, om vårdnadshavaren eller arbetsgivaren uppsåtligt eller av oaktsamhet har underlåtit att göra vad som ankommer på honom eller henne för att förhindra förseelsen. Till samma straff döms även den som i annat fall uppsåtligt eller av oaktsamhet tillåter barn

som inte har fyllt 15 år att köra moped klass I eller barn som inte har fyllt 16 år att köra terrängskoter.”

Prop. 1998/99:123
Bilaga 3

8 §

I första stycket andra meningen föreskrivs att beslut i fråga om kunskapsprov inte får överklagas. Det är enligt Lagrådets mening oklart vad som skall omfattas av bestämmelsen. Sålunda framgår inte om avsikten är att alla beslut som rör kunskapsprov – såsom beslut enligt 5 § av annan myndighet än Vägverket eller beslut att återkalla behörighet att anordna kunskapsprov – skall drabbas av överklagandeförbudet eller om det skall begränsas till beslut om överlämnande till angivna subjekt att anordna prov m.m. eller till t.ex. beslut om att inte godkänna någon i ett prov. Bestämmelsens räckvidd bör på grund av det sagda klargöras.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 juni 1999

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och Freivalds, Ulvskog, Lindh, Sahlin, von Sydow, Klingvall, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Wärnersson, Lejon, Lövdén, Ringholm.

Föredragande: Statsrådet Rosengren

Regeringen beslutar proposition Förarbevis för moped klass I och för terrängskoter.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upp- häver eller upprepar ett normgivnings- bemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG- regler
Lag om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter	5–6 §§	

